

Politik och kultur i förvaltningen

- Lena Marcusson 31 maj 2018
- Traditionen: den svenska förvaltningsmodellen
- Utvecklingstendenser i förvaltningspolitiken
- Rollen som statsanställd: integritet, laglydnad och självständigt omdöme

Regeringen och dess myndigheter

- Den svenska modellen
- Myndighetsorganisationen
- Regeringens styrning
- -lag
- -förordning, instruktion
- -regleringsbrev
- -budgetdialog, löpande kontakter
- -utnämningmakten

UPPSALA
UNIVERSITET

Förvaltningspolitik i dag

Mål- och resultatstyrningen ifrågasätts

God förvaltningskultur och
korruptionsbekämpning betonas

Tillitsreformer och professionalism
efterfrågas

Utvärdering, uppföljning, granskning och
kontroll ritualiseras

Statstjänstemannarollen

En gemensam värdegrund

Demokrati

Legalitet

Objektivitet

Fri åsiktsbildning

Respekt för lika värde, frihet och
värdighet

Effektivitet och service

UPPSALA
UNIVERSITET

Demokrati

1 kap. 1 § första stycket
regeringsformen:

All offentlig makt utgår från folket

UPPSALA
UNIVERSITET

Legalitet

1 kap. 1 § tredje stycket
regeringsformen:

Den offentliga makten utövas under
lagarna

Objektivitet

1 kap. 9 § regeringsformen:

Domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör uppgifter inom den offentliga förvaltningen ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet

Fri åsiktsbildning

- 1 kap. 1 § andra stycket regeringsformen:
- Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning
- Offentlighetsprincipen för öppen debatt och forskning
- Yttrandefrihet och meddelarfrihet för diskussion och granskning

Respekt för lika värde, frihet och värdighet

1 kap.2 § första stycket:

Den offentliga makten ska utövas med
respekt för alla människors lika värde
och för den enskilda människans frihet
och värdighet

Effektivitet och service

1 kap. 3 § budgetlagen: hög effektivitet ska eftersträvas och god hushållning iakttas i statens verksamhet

4-6 § § förvaltningslagen: upplysningar, vägledning, råd och hjälp, samverkan

7 § förvaltningslagen: varje ärende där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt, utan att säkerheten eftersätts

Hur får vi en god förvaltning?

- Nya förvaltningslagen betonar legalitet, objektivitet och proportionalitet
- Intresse från riksdagen: KU kräver översyn av tjänsteansvaret och en introduktionsutbildning i staten
- Myndigheterna skiljer mellan politik och myndighetsarbete

Saklighet och opartiskhet

Bortse från ovidkommande faktorer

Uppmärksamma jävssituationer

Handla och resonera konsekvent

Undvik politiskt kontroversiell
opinionsbildning

RF 1:9 är en bindande rättsregel!

UPPSALA
UNIVERSITET

Tack för ordet!